

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre priemysel, výskum a energetiku

2013/2125(INI)

9.10.2013

STANOVISKO

Výboru pre priemysel, výskum a energetiku

pre Výbor pre zahraničné veci

k európskej obrannej technologickej a priemyselnej základni
(2013/2125(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko (*): Jean-Pierre Audy

(*) Postup pridružených výborov – článok 50 rokovacieho poriadku

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre priemysel, výskum a energetiku vyzýva Výbor pre zahraničné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

Európsky parlament,

- so zreteľom na hlavu V Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ), najmä jej články 21, 42, 45 a 46, ako aj články 173, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190 a 352 Zmluvy o fungovaní Európskej únii (ZFEÚ) a jej protokol č. 10 (nový),
- so zreteľom na smernicu 2009/81/ES o postupoch zadávania verejných zákaziek citlivej povahy v oblasti obrany a bezpečnosti,
- so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu z 10. apríla 2002 o európskom obrannom priemysle a zo 14. decembra 2011 o vplyve finančnej krízy na sektor obrany v členských štátoch EÚ,
- so zreteľom na oznámenie Európskej komisie z 24. júla 2013 s názvom Smerom ku konkurencieschopnejšiemu a efektívnejšiemu odvetviu obrany a bezpečnosti (COM(2013)0542), na rôzne pozície Rady, najmä jej vyhlásenie o posilnení spôsobilostí v oblasti bezpečnosti a obrany, rôzne závery Európskej rady, najmä jej závery z 13. a zo 14. decembra 2012 týkajúce sa spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky,
- so zreteľom na dohody z Lancaster House, konkrétne na Zmluvu o spolupráci v oblasti obrany a bezpečnosti medzi Francúzskou republikou a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska, podpísané 2. novembra 2010;
- so zreteľom na návrh predsedu Hermana Van Rompuya, aby sa osobitné zasadnutie Európskej rady v dňoch 19. a 20. decembra tohto roku zaoberalo otázkami bezpečnosti a obrany,
- so zreteľom na článok 48 a článok 50 rokovacieho poriadku,

Úvod

1. je presvedčený, že v kontexte meniaceho sa sveta a nevidanej hospodárskej a finančnej krízy musia byť Európania, ktorých spájajú rovnaké hodnoty a osud, schopní obrániť územie EÚ a mali by uznať svoju strategickú zodpovednosť; nazdáva sa, že členské štáty by preto mali najmä posilniť európsku priemyselnú spoluprácu so zreteľom na zabezpečenie čo najvyššej miery strategickej nezávislosti tým, že s použitím najšpičkovejších technológií vyvinú a vyprodukovujú efektívne vojenské a bezpečnostné kapacity;
2. poznamenáva, že hospodárska a finančná kríza, ako aj zníženia rozpočtu v oblasti obrany vo väčšine členských štátov môžu vyvolať značné obmedzenia, prekážky či oneskorenia v rámci programov takmer všetkých členských štátov zameraných na výskum a technologické inovácie, čo bude mať vplyv na európsky obranný priemysel a vedecký pokrok Únie v tejto oblasti; zdôrazňuje, že výsledkom takejto situácie môže byť zo

strednodobého a dlhodobého hľadiska strata priemyselných kapacít a know-how;

3. žiada zvýšenú spoluprácu a rozoznanie potrieb v rámci obranných technológií, aby bolo možné riešiť nové a meniace hrozby pre bezpečnosť EÚ; považuje za dôležité, aby členské štáty posilnili spoluprácu, čo im umožní vyrovnáť sa s výzvami v oblasti priemyslu, a poznamenáva, že v dôsledku rozpočtových úsporných opatrení a rastúcej celosvetovej konkurencie EÚ potrebuje vnútorné partnerstvá a iné zoskupenia, ako aj deľbu úloh;
4. domnieva sa, že v záujme trvalej a konkurencieschopnej európskej obrannej priemyselnej a technologickej základne sú nutné tieto predpoklady: samostatnosť pri vykonávaní hodnotení a rozhodnutí; slobodu prijímania opatrení; zabezpečenie dodávok; a prístup k technológiám a odborným poznatkom, pokiaľ ide o ich využívanie;
5. poznamenáva, že napriek kríze a rozpočtovým škrtom si Európania naďalej žiadajú európsku obranu a priemyselnú koordináciu a spoluprácu, ktoré sa vnímajú ako faktor bezpečnosti, účinnosti a úspor;
6. s potešením víta iniciatívu predsedu Európskej rady Hermana Van Rompuya vyzvať hlavy štátov alebo predsedov vlád, aby vymedzili všeobecné politické smerovanie, priority a harmonogramy EÚ pre oblasť bezpečnosti a obrany, a najmä pokiaľ ide o technologické a priemyselné základne;
7. uznáva význam európskeho obranného priemyslu pre inovácie a rast, keďže tieto priemysle predstavujú v Únii priamo a nepriamo približne 400 000 pracovných miest; zdôrazňuje, že kým európske obranné hospodárstvo čelí viacerým výzvam, je potrebný nový prístup, ktorým sa možno vyhnúť zdvojeniu využívania a ktorý povedie k väčším úsporám z rozsahu a väčšej konkurencii v oblasti priemyslu;

Priemyselná politika

8. domnieva sa, že je načas podporiť dobrovoľný prístup k riešeniu roztrieštenosti európskeho trhu v oblasti obranného priemyslu, podpore jeho upevnenia (a začiatku jeho harmonizácie), pokiaľ ide o dopyt, ponuku a reguláciu, ako aj pravidlá a normy, a že je tiež načas investovať do integrovanej a trvalo udržateľnej priemyselnej politiky založenej na výskume, inováciách, čoraz účinnejšom využívaní zdrojov, stratégii v oblasti surovín, posilňovaní MSP a rozvoji regionálnych sietí; plne podporuje úsilie Komisie zamerané na prehĺbenie vnútorného trhu obrany a bezpečnosti prostredníctvom primeranej podpory pre MSP, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu pri inováciách, rozvoji špecializovaných schopností a špičkových technológií a vytváraní pracovných miest na základe stratégie Európa 2020;
9. domnieva sa, že využívaním európskych civilno-vojenských noriem v oblasti obrany by sa mohla značne zvýšiť spolupráca a interoperabilita medzi európskymi armádami a zlepšiť konkurencieschopnosť európskeho priemyslu v oblasti nových technológií;
10. domnieva sa, že treba uznať osobitný charakter zákaziek v oblasti obrany vzhľadom na takmer výlučne štátnu povahu dopytu, obmedzenú ponuku, záväzky spojené s vývoznou kontrolou a boj proti šíreniu a vysoký stupeň dôvernosti, ktorý sa na ne vzťahuje;

11. je presvedčený, že zriadenie a rozvoj konkurencieschopnej európskej základne obranného priemyslu by malo byť jednou zo strategických priorít EÚ, pretože by sa podnikli hospodársky rast a vytvorili vysoko kvalifikované pracovné miesta, ale bol by to aj kľúčový prvok schopnosti Európy, pokiaľ ide o zaistenie bezpečnosti jej občanov a ochranu ich hodnôt a záujmov;
12. domnieva sa, že aj obranný priemysel má svoje špecifiká vzhľadom na to, že vývoj produktov v tejto oblasti trvá dlho, že je nutné zachovať systémy v prevádzke aj niekoľkých desaťročí, ako aj na značné náklady na programy, ktoré sa stále zvyšujú, a napokon na skutočnosť, že uvádzanie produktu na trh vo veľmi veľkej miere kontrolujú vlády členských štátov;
13. podporuje potenciál a dvojitú využívanie priemyselných kapacít v oblasti obrany a bezpečnosti, najmä pokiaľ ide o kozmický priestor, námorníctvo, civilné letectvo a telekomunikácie; pripomína, že obranný priemysel je významnou hnacou silou pokročilých technológií následne používaných na komerčné účely;
14. vyzýva Európsku radu, aby uznali, že európska obranná technologická a priemyselná základňa je rozhodujúca pre zachovanie strategickú nezávislosti v Európe prostredníctvom výroby spoľahlivého, účinného, vysoko kvalitného vybavenia;
15. vyzýva Európsku radu, aby podporila európsku obrannú technologickú a priemyselnú základňu všetkými prostriedkami, a to v prvom rade s cieľom lepšie ohraničiť svoj rozsah pôsobnosti, najmä pokiaľ ide o zapojené zložky, ktorým by sa udelilo osobitné postavenie európskeho hospodárskeho subjektu v oblasti obrany;
16. presadzuje, aby sa tieto európske hospodárske subjekty v oblasti obrany stanovili v závislosti od pridanej hodnoty, ktorú Európe reálne prinášajú z technologického aj zo sociálno-ekonomického hľadiska; v tejto súvislosti sa domnieva, že len tieto európske hospodárske subjekty v oblasti obrany by mali čerpať výhody z európskych programov;
17. domnieva sa, že by sa mal uznať koncept európskych hospodárskych subjektov v oblasti obrany v Európe a že by mali byť splnené kritériá týkajúce sa pracovných miest, vedeckého a technologického riadenia, stredísk rozhodovania a výroby európskom území, ktoré tak umožňujú ich ochranu;
18. zastáva názor, že Európania by mali znovu zahájiť veľké kľúčové programy, a pritom sa opierať o nedostatočne využívané a nedostatočne financované Európsku obrannú agentúru; domnieva sa, že je nevyhnutné čerpať zo skúseností nedávnych spoločných operácií, v rámci ktorých sa dokázali výhody, ale rovnako sa poukázalo na nedostatky, napríklad v oblasti strategickú a taktickú dopravy alebo leteckého (bezpilotné lietadlá) a vesmírneho pozorovania;
19. vyzýva členské štáty, aby rozvíjali svoje obranné priemyselné a technologické základne a centrá excelentnosti kľúčových technológií vychádzajúc z účinných mechanizmov riadenia podniku na území Európskej únie, a čoraz viac medzi nimi rozvíjať vzájomnú závislosť;
20. domnieva sa v súvislosti s minulými skúsenosťami, že zdieľanie rozvojových a výrobných

aktivít a tvorba spoločných zbrojných programov sa musí organizovať podľa prísnej zásady priemyselnej účinnosti a hospodárskej výkonnosti s cieľom predchádzať dvojnásobným snahám a s nimi spojenými nákladmi.

21. vyzýva členské štáty a Európsku komisiu, aby čo najviac obmedzili nadmerné regulačné prekážky, zlepšovali dialóg medzi podnikmi v oblasti obrany a podporovali ich racionalizáciu v záujme umožniť získavanie zariadení, ktoré budú čo najviac prispôsobené ich požiadavkám z hľadiska výkonnosti a nákladov;
22. zastáva názor, že otázky týkajúce sa európskeho obranného priemyslu sa nemôžu obmedzovať na vytvorenie európskeho trhu s obranným vybavením, a že by preto mala existovať možnosť verejných politických mechanizmov, ktoré zabezpečia vývoj kľúčových obranných technológií;

Zabezpečenie priemyslových dodávok

23. zdôrazňuje, že v tejto oblasti je v prípade krízy zabezpečenie dodávok rozhodujúce; zdôrazňuje, že je vhodné zintenzívniť konzultácie medzi členskými štátmi s cieľom vykonávať dlhodobú európsku politiku zabezpečenia dodávok, najmä v oblasti strategických zariadení prostredníctvom analýzy rizík a potrieb a technologických a priemyselných kapacít;

Výskum a inovácie

24. pripomína význam výskumu a inovácií v sektore obrany a bezpečnosti a vyzdvihuje význam výskumného programu Horizont 2020; predovšetkým siedmej spoločenskej výzvy venovanej téme „Bezpečné spoločnosti: ochrana slobody a bezpečnosti Európy a jej občanov“; zdôrazňuje, že je dôležité podporovať v tejto oblasti nadnárodnú spoluprácu medzi členskými štátmi a ich príslušnými agentúrami; domnieva sa, že vzhľadom na to, že je výskum v oblasti inovácií obranného priemyslu vysoko dôverný, je nevyhnutné financovať tento výskum spôsobom súvisiacim s potrebami; je preto potrebné zvážiť vytvorenie inštitútu európskej obrany a bezpečnosti v rámci JRC;
25. pripomína, že európski ministri obrany sa v novembri 2007 dohodli na spoločných hodnotiacich kritériách na zvýšenie obranných výdavkov na výskum a technológie na 2 % všetkých výdavkov na obranu a na zvýšenie podielu obranných výdavkov na výskum a technológie použitých v rámci európskej spolupráce na 20 %;
26. podporuje úsilie pracovnej skupiny pre obranu, ktorá zahŕňa Európsku komisiu, Európsku službu pre vonkajšiu službu (ESVČ) a Európsku obrannú agentúru (EDA), zabezpečiť prostredníctvom spolupráce, aby sa výsledky výskumu v rámci programu Horizont 2020 mohli využívať aj vo výskume spojenom s inováciami v oblasti obrany a s optimalizáciou civilno-vojenských synergií; žiada zároveň, aby sa preskúmali spôsoby, ako využiť verejno-súkromné financovanie zakladaním spoločných podnikov v súlade s článkom 187 ZFEÚ;
27. pripomína, že v článku 179 ZFEÚ sa Únii nadoľuje podporovať všetky výskumné činnosti, ktoré sa podľa zmlúv považujú za nevyhnutné;

28. zdôrazňuje potrebu zistiť, aké sú možnosti spolupráce a združovania v oblasti výskumu a inovácií na najvyššej technickej úrovni, najmä v súvislosti s rastúcimi investíciami rozvíjajúcich sa ekonomík v tejto oblasti, a na základe spoločnej politiky na ochranu duševného vlastníctva náležite chrániť výsledky výskumu v rámci obrany, ktoré sa musia náležite zabezpečiť; domnieva sa, že je potrebné preskúmať, akú úlohu by v tejto oblasti prípadne mohla zohrávať agentúra EDA; domnieva sa, že EDA by mala mať možnosť umožniť v dostatočnom predstihu budúcu technologickú a priemyselnú spoluprácu medzi partnermi Únie;
29. pripomína, že medzi civilným a vojenským výskumom sú dôležité synergie v oblastiach s veľkou pridanou hodnotou; zdôrazňuje, že so zreteľom na skutočnosť, že niektoré projekty sú využívané na civilné účely a iné sú zvrchovanými záležitosťami, by sa mohla preskúmať možnosť účinnejšieho využívania dvojakého použitia v záujme združovania nákladov, pretože tieto sektory podporujú rast a zamestnanosť; ďalej zdôrazňuje, že táto synergia by sa mohla takisto realizovať prostredníctvom upevnením dodávok zo súkromných európskych zdrojov na odbytový trh;
30. nazdáva sa, že zámerom európskej politiky obranného priemyslu by mala byť optimalizácia spôsobilosti členských štátov prostredníctvom koordinácie rozvoja, využívania, údržby rôznych kapacít, inštalácií, zariadení, materiálov a služieb s cieľom platenia rôznych, aj tých najnáročnejších misií; posilniť obranný priemysel Európy; posilniť spoluprácu v oblasti výskumu a technológií a rozvíjať programy spolupráce v oblasti zariadení;
31. vyzýva členské štáty k vytvoreniu primeranej platformy s cieľom orientovať výskum v oblasti obrany do civilnej sféry, a to uprednostňovaním pokročilých aplikácií;
32. vyzýva členské štáty aj k tomu, aby výskum v oblasti obrany smerovali na riadenie prírodných katastrof (za posledných 40 rokov vzrástol počet prírodných katastrof v Európe štvornásobne).

Vesmír

33. je presvedčený o tom, že vesmírny sektor prispieva k strategickej nezávislosti EÚ a možnosť členských štátov získať nezávislý prístup zohráva v oblasti obrany a bezpečnosti rozhodujúcu úlohu; zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa zachovala excelentnosť tohto inovačného a technologicky výkonného priemyslu s cieľom zabezpečiť technologickú nezávislosť Európskej únie,
34. víta vytvorenie a rozvoj európskeho satelitného systému (Galileo, Copernicus a EGNOS); zdôrazňuje, že vytvorenie takéhoto systému bude silným impulzom nielen pre kozmický priemysel, ale aj pre európsku autonómiu a bude príležitosťou rozvíjať rozhodujúcu zložku priemyselnej a technologickej základne európskej obrany;
35. zdôrazňuje, že je potrebné chrániť európsku vesmírnu infraštruktúru, a to vytváraním spôsobilosti dohľadu nad kozmickým priestorom a sledovania tohto priestoru (SST, *Space surveillance and tracking*) na európskej úrovni ;

IKT a bezpečnosť informačných technológií

36. žiada členské štáty a Komisiu, aby zabezpečili, že v oblasti IKT sa budú zostavovať a používať súčasti a softvéry vyrobené v EÚ podľa špecifikácií, ktoré sú v súlade s požiadavkami EÚ v boji proti kybernetickým útokom;
37. poukazuje na to, že digitálny vek so sebou prináša čoraz väčšie problémy v oblasti bezpečnosti a zabezpečenia infraštruktúr a technológií, a v dôsledku toho zdôrazňuje, že je nevyhnutné zvýšiť spoluprácu a väčšiu výmenu odborných znalostí medzi členskými štátmi na jednej strane a Európskou úniou a jej hlavnými partnermi na druhej strane;
38. upriamuje pozornosť na skutočnosť, že je dôležité vytvárať európske normy v oblasti IKT a kybernetickej bezpečnosti a začleňovať ich do medzinárodných noriem;
39. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby navzájom spolupracovali s cieľom zabezpečiť, aby kybernetická bezpečnosť bola kľúčovým prvkom, ktorý preto treba osobitne presadzovať prostredníctvom výskumu a inovácií v sektorech bezpečnosti a obrany a mal by byť súčasťou krátkodobej, strednodobej a dlhodobej stratégie;
40. žiada Komisiu a členské štáty, aby systematicky zohľadňovali výzvy spojené s kybernetickou bezpečnosťou v existujúcich a budúcich európskych civilných alebo vojenských programoch (Galileo, COPERNICUS, Jednotné nebo/SESAR,...);

Spolupráca v oblasti interoperability

41. považuje za potrebné zabezpečiť, aby sa obranné kapacity členských štátov mohli v rámci spoločných opatrení využívať optimálnym spôsobom;
42. berie na vedomie dôležitosť interoperability a zdôrazňuje, že štandardizácia prinesie pozitívne výsledky pre konkurencieschopnosť obranného priemyslu, pre efektívnosť vybavenia a výšku údržbových a prevádzkových nákladov;
43. víta návrhy Európskej komisie v oblasti štandardizácie, vyzýva Európsku radu, aby ich zohľadnila a predložila konkrétne návrhy v tejto oblasti;

Technológia

44. zastáva názor, že obranný priemysel v EÚ musí zachovávať vysoký stupeň inovatívnosti z vojenského aj civilného hľadiska, aby bol schopný odpovedať na hrozby a problémy, ktorými budú čeliť členské štáty a EÚ v budúcich rokoch, a to podporovaním najslubnejších technologických pokrokov bez ohľadu na to, či boli osobitne vyvinuté na obranné účely alebo civilné aplikácie;
45. vyzýva členské štáty na využívanie európskej obrannej priemyselnej a technologickej základne s cieľom posilniť sebestačnosť Európskej únie v kľúčových odvetviach infraštruktúry;

Záver

46. bez zasahovania do legislatívnej oblasti navrhuje Európskej rade, aby Európskej únii poskytla potrebné podnety a vymedzila všeobecné politické smerovanie a priority s cieľom posilniť európsku obrannú technologickú a priemyselnú základňu, ktorá je

nevyhnutným prvkom s cieľom zabezpečiť, aby európske národy a občania, ktorých spája spoločný osud, mohli nažívať v mieri, bezpečnosti a istote a zároveň sa ako celok zasadzovali o hodnoty a miesto Európy vo svete.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	7.10.2013
Výsledok záverečného hlasovania	+: 38 -: 9 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Amelia Andersdotter, Josefa Andrés Barea, Jean-Pierre Audy, Ivo Belet, Fabrizio Bertot, Jan Březina, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Vicky Ford, Adam Gierek, Norbert Glante, Fiona Hall, Kent Johansson, Romana Jordan, Krišjānis Kariņš, Lena Kolarska-Bobińska, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Marisa Matias, Angelika Niebler, Vittorio Prodi, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Michèle Rivasi, Jens Rohde, Paul Rübig, Amalia Sartori, Francisco Sosa Wagner, Evžen Tošenovský, Catherine Trautmann, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Adina-Ioana Vălean
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Maria Badia i Cutchet, Antonio Cancian, António Fernando Correia de Campos, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Roger Helmer, Jolanta Emilia Hibner, Marian-Jean Marinescu, Alajos Mészáros, Mario Pirillo, Laurence J.A.J. Stassen
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Ramon Tremosa i Balcells